

Izhaja razen ponedeljka in dneva po
prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravnništvo: KRŠKO.

Naslov za dopise: »Napreja«, Krško.
Ček rač. št. 11.959.

NAPREJ

Glasilo Socialistične stranke Jugoslavije.

Letnik V., šte. 42.
Četrtkova številka »Napreja«
izhaja kot tednik:

LJUDSKI GLAS

Glasilo Kmetko-delavske zveze.

Stane letno 48 Din, — mesečno 4 Din.

Adijo, demagogi!

Demagog je grška beseda in pomeni „voditelj ljudstva“. Zakaj je ta beseda psovka? Ljudski voditelj je vendar nekaj lepega in koristnega, vsega spoštovanja vrednega. Ali mar ne?

Voditelji ljudstva so zelo stara stvar, tako stara, kakor človeštvo. Voditelji sploh so pa še starejši, kajti tudi živali imajo voditelje. Pa ne samo inteligentne živali, tudi kozje črede imajo svojega kozla voditelja. Iz tega se da sklepati, da je voditelj potreben in da torej ni nikakoli moderna neumnost.

Voditelj je tisti, ki vodi, zato mora hoditi spredaj in je torej prvi. Dva prva ne moreta biti, eden izmed njiju mora postati drugi, ali pa izginiti. Kdor ne veruje, naj pogleda na kurji dvor takrat, kadar se prikladi kak tuj petelin. In prav petelinom so bili podobni vsi voditelji v starih časih. Vsi so bili zelo bojevit, zato so se tudi mnogokrat imenovali vojvoda, ali pa so si izbirali kakšno tuja in zato bolj slavna imena, n. pr. cesar, kralj itd.

Pretepaštvo pa ni bilo vselej odločilno za zmago med voditelji. Mnogokrat je zmagala bistra glava nad dolgo roko. Kraljiček med ptici ni orel, ampak mali palček ali stržek, čeprav so si izbrali ptiči svojega kralja po letanju, kdo bo letel najvišje. Palček se je skrtil med orlovo perje in ko je orel že popolnoma omagal, takrat je palček šele začel letati in je postal na ta način kraljiček. Tudi ljudje so tako iskali poti na prestol in zelo mnogokrat se je zgodilo, da je bil močnejši kak slabotnej, če je imel kratko bodalce, nego pa kak hrust z dolgo sulico. Posebno v hrbet se da z bodalom zelo uspešno suniti. Včasih še bodala ni bilo treba, če je bila zastrupljena, je bila tudi žlica dovolj.

Pri pobožnih narodih so bila taka junaštva spoznana za greh. Bogu je ponižnost najbolj všeč. Zato so ubogali pobožni narodi tiste, ki so bili zadnji. Čudno je to, da so se ti „nevoditelji“ za zadnji prostor prav tako topli, kakor voditelji za prvega. Hudobneži pravijo, da zato, ker je prijetno biti voditelj, češ, voditelju ni treba delati, jedi si pa sam izbira, kakor izbira sploh vse, kar hoče. Odgovornosti pa nima nobene; če gre vse po sreči, je to dokaz, da je voditelj izvrsten, če gre pa slabo, je kriv Bog, ki ni dal sreče. Vinogradnik na Bizelskem — pa menda povsod na svetu — pravi o dobri letini: „Poskusi, kakšno vino sem pridelal!“ Če je pa vino slabo, pravi: „Na, pogled kakšno vino mi je Bog dal!“ ...

Stari Grki so bili po dolgih izkušnjah in težavah in neverjetno ostrih bojih z naravo, z zunanjimi sovražniki in posebno še sami med seboj prišli tako daleč, da so spoznali vse voditelje za ničvredne lenuhe in požeruhe, ki gre brez njih vse mnogo boljše nego pa z njimi. Doba tistih bojov in tistega iskanja, ki je dala Grkom toliko uvidnosti, je za ves svet znana kot najsijajnejša doba človeške kulture pod imenom klasična doba. Cesarji, kralji, vojvode itd. so se do tiste dobe na Grškem imenovali tirani in še danes pomeni ta beseda psovko, ker so se Grki takrat temeljito otrsli vseh tiranov in postavili demokracijo, t. j. vlado ljudstva.

V klasični demokratski dobi se je pa Grkom predobro godilo, njih blagostanje je preveč pospeševalo lenobo, ki je že itak prirojena vsakemu človeku. Zaradi lenobe so Grki vedno več dela odlagali na tuje rame, na rame svojih sužnjev, sami pa so se vdajali samo zabavi in uživanju. Posebno se je neverjetno razširilo pijančevanje. Tako je grško ljudstvo [svobodno] ljudstvo v nasprotju proti delavcem sužnjem, ki niso imeli državljanskih pravic] postalo nezmožno voditi svoje posle s svojo glavo, na zborovanjih so govorili neumnosti in tudi pijanci so prihajali razlagati svojo modrost, če jih je pa kdo zavrnil, naj molče, so kričali, da so državljani in da imajo pravico govoriti. V takih razmerah zborovanja niso bila več zborovanja, ampak cirkuške prireditve, pri katerih imajo razni neumni avgusti, klovnji in prebrisani čarodejniki največ veljave, vsi jim ploskajo. Taki prebrisani ljudje so znali oslepiti nevedne in z njih glasovi preglasovati zavedne, postali so voditelji ljudstva v slabem pomenu besede in tako je ta beseda dobila tisti žalostni po-

men, ki ga danes imajo. Zavedni Grki so že takrat govorili in pisali, da bo ta način demokracije ugonobil grški narod, zgodovina nas pa uči, da ga je res ugonobil. Rimljani so podjarmili vso Grčijo in enkrat za vselej je bil konec grške demokracije. Tako je končala demokracija tudi povsod drugod, če so jo dobili v roke demagogi, ali — po naše povedano — če se je ljudstvo zadovoljilo z besedo demokracija, namesto da bi bilo demokracijo v dejanju izvrševalo, to je, da bi se res samo brigalo za svoje skupne javne posle in jih samo vladalo in nadziralo tako, kakor vsak posameznik vlada in nadzira svoje osebne posle.

Za časa prave demokracije so vsi grški državljani poznali grško ustavo in njena pravila, so razumeli potrebe svoje skupne domovine in so znali tudi govoriti pri spornih vprašanjih, ali naj se to ali ono tako ali drugače ukrene. Ko so se po polenili, niso razumeli ničesar, samo tisti so nekaj razumeli, ki so se šolali za javne posle kot poklic. Grška filozofija, ki je slovela prej po vsem svetu, je takrat neverjetno hitro propadla. Prej so se učili razločevati, kaj je prav in kaj ne, potem so se pa začeli učiti samega govornišva ali jezičnega doktorstva. Ne tisti, ki je pravilno razložil, kaj je prav, ampak tisti je veljal za najboljšega učenca, ki je znal najbolj prebrisano zagovarjati kakšno najbolj neresnično in neumno stvar. Te šole so se imenovale zofistične; zofisti so vzgojili mladino za zelo jezične govornike, niso ji pa dali ne znanja ne volje za resno upravno delo. Zofisti in njih učenci so bili na las podobni našim sedanjim juristom [jezičnim doktorjem], razumljivo je, da so bili izvrstni demagogi, še bolj razumljivo pa, da je morala Grška pod takimi voditelji popolnoma propasti, čeprav je bila prej najbolj cvetoča dežela na svetu.

Če bo kdaj kdo pisal zgodovino demagogije, bo imel neverjetno veliko zgledov najrazličnejših vrst, tako da bo lahko razvrstil demagogijo na 100 ali 1000 razredov, skupni znak vseh razredov demagogije je pa laž. Demagog laže namreč vselej, laže tudi takrat, ko govori resnico. Kakor se to čudno sliši, vendar je res.

Največji demagogi so bili tisti hlapci reakcije, ki so za svoje bodisi aristokratske bodisi kapitalistične gospodarje slepili ljudstvo s tem, da je demokracija nemogoča in da je zato neumnost zahtevati jo ali pa celo boriti se zanjo. Takih demagogov je bilo v vseh dobah mnogo — drugače bi bilo suženjstvo in tlačanstvo prej odpravljeno in splošno volilno pravico bi bili že tudi davno dobili. Posebno krščanski demagogi so še danes pripravljeni razlagati božji red, po katerem so nekateri rojeni za gospode, drugi pa za hlapce, in da je greh, če hoče biti hlapec enak gospodu. Vse to govori naravnost proti demokraciji. Te ni in je ne more biti, dokler niso vsi ljudje enaki glede dolžnosti in pravic. In med temi največjimi demagogi so si zasluzili največje medalje tisti komunistični juristi in zofisti, ki so napadali demokracijo kar naravnost, češ, demokracija ni za nič, proletariat ne sme biti demokratičen, ampak mora zmagati z diktaturo. Kdor premisli dobro vso zgodovino, nam bo priznal, da komunistična diktatura pravzaprav ne pomeni prav nič drugega, nego le golo aristokracijo, s tem razločkom, da je pri aristokraciji vladal tisti, ki je ležal po rojstvu v zlati zibelki, pri diktaturi proletariata pa bi vladal tisti, ki zna bolj kričati in bolj lagati, z eno besedo: tisti, ki je večji demagog.

Socializem je ta vprašanja dovolj natanko rešal in prišel do zaključka, da bo mogoče doseči socialno pravičnost šele s popolno demokracijo, demokracija pa bo šele takrat, ko bodo delavni ljudje sami uvedli demokratična načela med seboj. To je mogoče samo potom organizacij. Ker so pa pod kožo vsi ljudje rdeči, zato je treba te organizacije voditi tako, da jih ljudstvo lahko kontrolira. To vse je za socialisto nesporno prav tako, kakor je gotovo, da je javna kontrola izmed vseh najboljša, ker pri njej sodelujejo vsi in se vsaka zmota in napaka takoj najde. To vse vedo gg. Uratnik in Korun, Golouh in Koren in še par drugih včerajšnjih socialistov prav tako natanko, kakor mi, vendar hočejo uvesti tudi v socialistične organizacije tajno diplo-

macijo, češ, delavci še niso zreli za razumevanje vse resnice. Čemu so se ti gospodje držali socializma, če ne verujejo vanj in če se ga ne marajo držati? Čemu? Iz demagogije. Voditelji so hoteli biti. Ker pa prave socialistične organizacije ne prenesejo voditeljev, ampak zahtevajo na vodilnih mestih samo izvrševalce ljudske volje, izražene v pravniki in sklepih, zato so začeli rajši razbijati te organizacije.

Ti demagogi pač zaslužijo še večje medalje nego komunistični. Če so hoteli diktaturo, naj bi bili šli h komunistom, ne pa da so se postavili takrat proti diktaturi, danes bi jo pa sami radi uvedli.

Nerazsodni ljudje derejo za vsakim demagogom, razsodni pa ga hitro spoznajo, kajti demagog ne govori niti dvakrat enako in tudi na dveh mestih ne. Javno zapisane besede pa čitajo vsi in se med seboj pogovore, kaj je res in kaj ne. Tudi si poiščejo, kaj je kdo govoril včeraj in pred letom in še prej, pa pravijo: Adijo, demagog!

Davkoplačevalci, eto vaših denarjev!

Naša država uživa, kakor znano, velik kredit pred „javnim mnenjem“, po domače povedano, med vodilnim tiskom nekaterih inostranih držav. Največji med vsemi pa je ta kredit gotovo na Francoskem, v Parizu, kjer se tkzv. bulevardno časopisje med seboj kar kosa, katero bi čim lepše proslavljalo nesmrtno akte vsakokratne beograjske vladajoče porodice. Tako proslavljanje ponatiskujejo potem vsi odkriti in skriti organi trenutnega režima kot „prijateljske glasove iz tujine“. Ne bi bilo treba še posebe omeniti, da se v zadevi ponatiskovanja pri nas najbolj trudi Pašičev organ „Jutranje novosti“ in organ vseh dosedanjih vladnih večin „Slovenski narod“.

No, te dni je izdal Georges Gomboult v tedniku francoskih levičarskih republikancev „La république“ v zelo zanimivem članku skrivnost, kako se fabricirajo ti „prijateljski“ izlivi. Bavi se s sovraštvom tistega časopisja do Zveze narodov in nam pove tudi vzrok tega sovraštva: Zveza narodov nima — podkupovalnih fondov, da bi te liste z njimi „pomazala“.

„Marsikdo ne bo verjel“, nadaljuje Gomboult, „da je določeno zunanepolitično zadrževanje mnogih listov po teh vzrokih in da je treba iskati vir nekih „prepričan“ v najumazanejšem „bakšišu“. Žal, da je ta resnica tako resnična, da je ne tajita niti podkupovalec niti podkupljenec. Poslaništva imajo svoje skrivne fonde in so mešetarji — žurnaliste jih pač ne moremo imenovati — ki se vračajo s posvetov okrog teh poslaništev z večjimi ali manjšimi subvencijami. Vodja takih poslov pri enem najresnejših listov [s tem meni Gomboult najbrž „Temps“] se je pobahal, da je zmožen umetnosti dobiti subvencije iz vseh balkanskih držav, čeprav se med seboj sovražijo — ter je ponosno dodal: „In mi že najdemo sredstva in pota, da vse zadovoljimo!“

Gomboult se je pri tem spomnil, kako je Poincaré ob priliki komunističnih aretacij lanske zime obljubil nacionalistom v parlamentu, da izda zakon, po katerem bo kaznjivo vsako sprejemanje inostranskih podpor v časopisnih krogih. Iz tega zakona ni bilo nič.

„Opazili so namreč, da bi rezalo to orožje preveč na obe strani: zadelo bi komuniste, ki sprejemajo denar iz Moskve, a tudi „pravoverne“, ki se ne strašijo vtakniti v svoj žep „majhne“ darove iz Italije, Avstrije [duhovnik Seipel „sanira“ svojo državo s — podkupovanjem!] in iz balkanskih držav. Zbali so se velikega škandala in nikoli več niso govorili o tej stvari.“

To je sličica! Tako govori o cvetih francoske zavezniške kulture mož, ki jih gotovo bolje pozna nego vsi, kateri se zanje navdušujejo samo iz pajcadnih člankov vladnih listov: „Jutranjih novosti“ in „Slovenskega naroda“. Z denarjem jugoslovanskih davkoplačevalcev si kupujejo naše vladne porodice kadila po drugih državah, z našimi žulji podpirajo korupcijske falote, časnikarske plačance in nemoralo! Seveda ne ostane pri takem gospodarjenju skoro

nič za najpotrebnejše šole, za povzdigo kmetijstva, za socialne zadeve itd. Železnice in druge državne blapce oblačijo in hranijo s papirjem svojih pragmatik, tistim, ki so brez stanovanja in dela, pa zidajo ječe! Davki pa so vedno večji! Naj še kdo reče, da se s takšnimi metodami rešujejo narodi in ohranjajo ugledi! Pa to nedeljo je v „Radikalnem glasniku“, privesku „Jutranjih novosti“, sedanjí glavni tajnik slovenske radikalije Jurković čisto neženerano izjavil, da je treba ministre in druge ugledne može pardonirati, tudi če napravijo kak greh! Fantu ne zamerimo, ker je še mlad in morda se bo takim gnojnim nazorom še izvil, toda strankam zamerimo, ki take izjave ščitijo s svojo firmo, pa se vseeno proglašajo za moralne. In tistim ljudem zamerimo, ki hočejo biti pametni in pošteni, pa take stvari mirno prenesejo! Saj ne gre toliko za ugled ali neugled visokih funkcionarjev, ampak za to gre, da se dovoljuje samo tem avtoritetam rediti se in grešiti na račun domovine, dočim patriotizem molči, kadar se domovina — to je vendar nje ljudstvo, ne? — meče na cesto brezposelnih, pozapira, strelja in obeša, če zahteva kos kruha in pravico do življenja — ne do greha. Tajnosti in diplomacije proč, pa se bo lahko napovedal generalni pardon vsem barabam, majhnim ali velikim, ker jih več ne bo. In domovina bo rešena, ki jo tirajo v prepad tajne korupcionarnosti. Kdor je danes drugačnega naziranja, tisti nosi v prvi vrsti odgovorost za to, če se nekega dne ta tolikokrat po nemarnem imenovana domovina vzbudi na dilci.

Politična borba.

Niti nežnega spola ne puste „Naprejevci“ pri miru. Odkar smo začeli pisati v „Napreju“ o konsumskem gospodarstvu, je gospodična Marica Urbančeva strašno jezna na nas, vendar je smatrala za potrebno biti še naročena na „Naprej“. Šele sedaj ga je odpovedala. Izjaviti moramo, da nam je ta odpoved zelo všeč, kajti ta gospodična spada med tiste ravnateljice konsumnega društva, ki plešejo po Kristanovi piščalki in se jim ta ples zelo dobro izplača. Zato so bili tudi naročeni na „Naprej“, skrbeli so pa vsestransko, da bi se „nižji“ nastavljenici konsuma, to je tisti, ki delajo, ne naročili in ne čitali „Napreja“. Pisali smo o tem precej, danes dodajamo, da je ta gospodična razen v konsumu tudi v „Nakupovalni“ upravna svetnica, nikjer pa niso upravni svetniki tisti uslužbenci konsuma, ki so še oziroma ki so zdaj naročniki „Napreja“. Saj je že Marks povedal, da se morajo delavci rešiti sami, ravnateljci bodo rešili le sebe in — svoje brate.

Poklic socialistov. „Slovenec“ je izjavil v svoji nedeljski številki, da grešijo socialisti vrh vsega tudi s tem, da se bore proti sedanjemu družabnemu redu in hočejo vpostaviti nov družabni red. „Slovenec“ bi toliko ne zamerili radi tega očitka, ker je resnično, drugi pa, ker bodo ljudje, ki s pomočjo „Slovenca“ polnijo svoja korita, takoj morali izpremeniti svoje življenje, ko se socialistom njihov naklep posreči. Na drugi strani pa imamo katoliški list „Pravico“, ki vneto zatrjuje, da hoče tudi vreči sedanjí družabni red in vpostaviti boljšega. Tudi to bi bilo prav, četudi vemo, da meče „Pravica“ s tem samo pesek v oči nezavednemu ljudstvu. Težko pa nam gre v glavo, kako more danes nekdo (četudi ima toliko in takšnih šol za sabo), napisati članek proti kapitalizmu in ga poslati „Pravici“, jutri pa napiše reva vnet članek za kapitalizem, da napolni „Slovenčeve“ rubrike. Take umetnosti so zmožni menda le gospodje črnosukneži, da slepijo s tem ljudi. Če bodo zagnali ti gospodje morda krik, da jim hočemo uničevati eksistenco, naj si zapomnijo, da so socialisti proti korupciji sedanjega kapitalističnega družabnega reda in da je uničevanje gnilih eksistenc njihov poklic.

V ljubljanskem občinskem svetu so se soko-li neverjetno trdovratno branili očitka, da bi sodelovali z Orjuno. Tam jih je bilo Orjune sram — drugod jih pa ni: kdo še ni videl nezavednih fantov, ki ponosno nosijo sokolski in orjunski znak skupaj? Ker se Žerjavovcem ni posrečilo zanesti fašistovske manire v sokolstvo, so si ustanovili posebno društvo, ki ima s svojimi nasilstvi odločno ost proti sokolski ideji, sokolstvo pa, ki je premalo izobraževalo svoje člane, zdaj skoro da nima korajže nastopiti javno in odločno proti tem maniram. Zato imajo vsaj za sedaj sokoli še vedno pravico biti člani Orjune, četudi ne smejo več nositi sokolske in orjunske znake obenem in seveda jih zadene potem tudi oči-tek, da so sodelovali pri orjunaških napadih. Da jih je pa tega sram, je lepo od njih.

Doberškovo pismo Čebularju.

Sovražne sile skrivno delo
še v robstvo staro sili nas!
Iz socialistične himne.

Korunovci ne marajo tajništva, ki bi vse zapisovali in spravljalo, tako da bi tajništvo tudi po smrti ali izneverbi tajnika lahko delalo naprej; kot nasledniki Kristanovega gospodarstva hočejo imeti samo tajnika, ki nosi vse v glavi in v žepih, tako da lahko vse včerašnje bodisi zataji, bodisi sežge. Za takega tajnika jim je zelo pripraven g. Čebular, ki zna dobro govoriti, ki je pa obenem popolnoma odvisen od njih, ker si z delom ne zna zaslužiti kruha ne v tovarni, ne v pisarni. Gospod Koren to dobro ve, zato se lahko zanese, da bo Čebular njegovemu denarju precej zvest. Zato ga je nastavi-

vil. Morebiti je pri nastavitvi tudi njih načelstvo sodelovalo, v tem slučaju naj Doberšek tudi sebe prime za nos, saj je tudi on v načelstvu. Tudi bi se spodobilo, da načelstvo vsaj samo pozna naslov svojega tajnika, ne? Doberšek ga še ne pozna, zato piše kar na naš naslov, namesto na Gosposko ul. 2, kakor je stalo v „Socialistu“. Zmota pa podtika Čebularju in Schrottu. Mi ne bomo tako nerodni, da bi Doberšku verjeli, kajti 3 krat smo prejeli iz Prevalj pošiljke: pismeni obračun, denar za obračun in še denar za delegacijo v Beograd. Ali je vse troje le zmota? Le Doberšek se ne strinja s pravilnikom, delavci pa se ga drže, čeprav jih Doberšek „posamežno“ obdelava in „utrjuje“. Zbora se pa ne upa sklicati, ker ve, da bi delavci glasovali tako, kakor so v Štorah, kajti oni hočejo res zedinjenja, ne pa osebnosti! (Dravograjska resolucija govori o zavednosti Mežiške doline precej glasno in jasno, in delavci se ne tolčejo tako po zobeh, kakor demagogi!)

Koliko govorjenja je bilo na „kongresu upravnih svetnikov Ljudske tiskarne“ 12. avg., da je zastopanih 1667 članov in prevalska organizacija je šla celo za dve organizaciji — zdaj pa vidimo, da edini tamošnji Korunovec in konsumar znamk še niti ne pozna ne. Slab trgovec z znamkami! Dr. Korun, Koren in Petejan so pa najbrž tajni verižniki z znamkami, kajti v Beogradu so rekli, da so prodali znamke organizacijam, med drugim tudi na Leše in Prevalje, zdaj pa vidimo, da tam niso dobili nič — Ljudska tiskarna jih najbrž boljše plača. Le škoda, da ni prostora za bolj temeljito premišljevanje o teh stvareh in o tem pismu sploh.

Za kaj so Guštanjci, se vidi tudi iz Dobrškovi-h besed. Pokažite svoje organizacije, pa pojdemo z vami, prej pa ne. Za Bernotov kongres pa niso, samo za tistega po pravilniku. Doberšek se v tem moti. Bernota tam sploh ne marajo, ker so kovinarji, navezani na Golmajerja, morajo vendar verjeti Golmajerju, ne? Ta pa pozna Bernotovo preteklost in ve in tudi rad pripoveduje, da je bil Bernot včasih velik klerikalec in celo urednik klerikalnega „Mira“. S takimi demagogi pa, ki so enkrat pri klerikalcih, enkrat pri socialistih, s takimi Guštanjci ne pojdejo in prav imajo! Bernota proč! Prav bodo imeli pa tudi takrat, ko se bo izkazalo, da Korenovci zastoj iščejo dokaz za svoje laži. Takrat bodo Guštanjci rekli, da je treba pomesti pri kovinarjih in pri Korenovcih, ne pa pri žrtvah teh obrekovalcev!! Tako imajo delavci vselej prav, kajti oni ne iščejo korita, ampak resnice in pravice. (Pri tej priliki še enkrat prosimo vse, naj pošljejo vse podatke o Bernotovem uredništvu „Mira“ Korenu, da bo lažje dokazal svojo laž — pa kmalu, 42. dan preteče vsak čas!)

Dobršek ve, da novi zedinjevalni odbor ne bo ničesar dosegel, nasprotno trdi, da bo ostal samo na papirju, tudi ve, da je beograjski kongres prepovedal stike z „Naprejevci“, vendar je odobral vsak predlog, da dokaže svojo voljo za zedinjenje. Kdor že dozda ni vedel, bo vsaj zdaj izpregledal, da so ti enotnofrontarji res samo kapitalistični hlapci, ki izrabljajo željo po zedinjenju za demagoško gonjo proti — redu v organizacijah.

Pismo se glasi:

14. 10. 23.

DRAGI SODRUG!

Krivi ste gotovo pri tajništvu v Celju, da niste pravočasno uredili pri čekovnem uradu v Ljubljani sicer bi naša organizacija nikdar ne bila odračunala več k Bernotu. Naš blagajnik, ki je povsem naš kakor so tudi drugi v naši organizaciji, je bil mnenja, da je pravilno storil, da odračunava na stare čeke. On mi je pojasnil, da nima od centr. tajništva niti naslova, tako da se ni vedel nikamor obrniti in bogme tudi jaz mu nisem mogel dati do zdaj nobenih pojasnil. On Vam lahko sedaj, ako je še možno odpošlje pooblastilo, da iztirjate od Bernota dobljeno članarino leške organizacije. Obrnite se v tem oziru na naslov: Šrot Franc, rudar in blagajnik polit. organizacije Leše-Prevalje.

V pismu omenjate tiskovine, ki jih baje dobim, do danes ni došlo ništa. Znamk pošljite 500 tudi na njegov naslov.

Glede shodov in posebnega poročevalca, ki bi podal poročila naznanjam sledeče:

V času po kongresu do danes mi je bila prva naloga, da sem skušal v posameznikih popolnoma utrditi našo naziranje polit. boja in naših smernic (Korenovcev). Iz naročil listov se tudi razvidi, da se s dobrim uspehom razširja „Socialist“ in bo upam v dogledni dobi najmanj vsak drugi sodrug naročen nanj. S tem pa mi bo olajšana agitacija sama in naši stvari se bo kar največ koristilo. Delam pa v zaupniških sestankih. Jaz sam nisem bil nikoli hrupnih shodov prijatelj — le ti imajo edino nalogo neke gotove reklame sicer pa so predragi in tudi bolj varljivega pomena. Naznanil pa bom ob gotovem času, da naj pride govornik. Že danes pa smem izjaviti, da bi v tem slučaju želel Korena, ki najbolj zadene struno našega čuvstvovanja.

Mislím pa, da smem poročati centrali o včerašnji konferenci. Sicer smo se zavezali, da v časopisju ne pride nobeno poročilo, a privatne informacije niso bile v tem oziru omenjene.

Sod. Jug iz Guštanja je sklical konferenco socialistov vseh struj Mežiške doline v Prevaljah ter so prišli sodrugi iz Črne, Möderndorfer, Leški sodrugi in Guštanjci. Iz Dravograda ni bilo nikogar.

Namen konference je bil početek akcije za reorganizacijo socialistov. Jug misli, da bi se z odborom, ki ga bodo Mežiške organizacije sestavile

dalo doseči, da pride do izvanrednega kongresa obeh struj in torej do končnega zedinjenja. Odbor ki bo nominiran po organizacijah ima lahko neobvezno število odbornikov vseh organizacij. Kolikor sem posnev iz govora Juga sem prišel do zaključitve, da je guštanjska organizacija za sklicanje Bernotovega kongresa, ako pa tega ne doseže — pristopi korporativno k nam. V Guštanju bi prejkone to že storili, a mislim njihovo zadržanje (rezervirano) ima bolj namen polagoma se izvilni na lepši način iz Bernotovih vrst in tako gibanje naše frakcije v Mežiški dolini še bolj utrditi. Jaz nisem v imenu „Korunovcev“ stavil predloge, temveč popolnoma kot človek kateremu so končni uspehi gotovi ali vodijo potem tako ali tako. Vem da je ali bo „odbor“ samo na papirju in nisem videl nobene zadržke vsesplošno odobravati vsak predlog ki bi stremel za zedinjenjem če drugega ne vsaj za to, da svedočim vsem sodrugom mojo izključno voljo doseči enotno fronto.

Guštanjnikamor ne odračuna temveč je „nevturalen“ najbrže že iz povedanih ozirov. O nadaljnjih korakih pa bom poročal.

Omenim naj samo še to, da bo „odbor“ skušal dobit informacije od obeh struj ali od central ali pa od posameznih podružnic in sicer:

1. Koliko članov ima (za pravilno izvolitev na izvanrednem kongresu.)

2. Osební napadi naj po listih ponehajo.

3. Če treba na kongresu pometi z dozdašnjimi sodrugi (Bernot in Korun).

Važno se mi zdi, da bo odbor imel nalog prepričati znabitno preglasovanje na kongresih in če drugače ne pojde — zahtevati od central imenik članov vseh organizacij. Govorilo se je s strani Guštanjcev, da centrala, ki ne bo storila nič, da pokaže svoje papirje (organizacije in člane) ne bo upoštevana (?) po mojem, nima več kredita pri Guštanjcih.

Svetujem v tem slučaju, ko se „odbor“ kedaj obrne na centralo, da ista poda vse informacije.

Predlagal sem za našo polit. organizacijo ki bi eventuelno se razširila izdajo posebnega 2 mesečnega lističa (samo za organizirane), ki bi slično kot v mirnem času pri nemški soc. stranki prinašal poročila izključno samo organizacijskega gradiva. Tenor organizacij pa prinesejo itak listi kakor soc. propagando. Na kak način se bi to tudi v gmotnem oziru dalo urediti.

Še enkrat povdarjam, da ostane dokler „odbor“ ni izvoljen potek te konference med 4 stenami. Prosim, da nam pošljete več izvodov našega pravilnika. Znabiti, mi daste nekaj navodil za isti eventuelni „odbor“ tudi. Sicer ne verjamem, da bo kaj napravil ali dosegel, a za nas ne bo slabega pomena, če pravilno postopamo.

V pismu se mi naznanja, da je prispevek po-višan za 50 para. Ne vem ravno če je to bilo ravno potrebno, a vendar bi med letom, ako so razmere normalne — bilo pravilno to storiti. Prosim pa, da odslej pošiljate vsako zadevo na prej dani naslov. Ako pa se tiče informacij „odbora“ pa za-enkrat še meni osebno.

V splošnem pa mislim s širjenjem lista „Socialista“ doseči največ uspehov. Čimbolj pa napada „Naprej in Vorwärts“ tembolj za nas. Skrbite če le mogoče da napada v sedajšnjim tonom naprej in če mogoče še bolj nesramno.

Glede kakovosti (vrednosti) znamk pa ne vem katere imate v zalogi. Navadno pač plačujemo v Lešah po najnižji tarifi 2 Din do sedaj.

Sodružni pozdrav

Karel Doberšek, učitelj, Prevalje.

DRAVOGRAJSKA RESOLUCIJA.

Delegati krajevnih organizacij SSJ in KDZ v prevalskem in slovenjgraškem okraju, zbrani na sestanku v Dravogradu dne 2. aprila 1923, izjavljamo, da je res nujno potrebno združiti vse resne socialiste, če se hočemo z uspehom postaviti v bran reakciji, ki je že huda, pa grozi postati še hujša. Toda za to združitev ni potrebno, da se potezajo tisti, ki so proletariat razdružili. Sploh ni potrebno, da se pri tem katerekoli osebe vmešavajo, niti da se vrše kakšna posebna pogajanja.

Program in pravilnik imamo. Kdor je zanj, naj ga izvršuje, pa bomo takoj prav lepo in praktično združeni. Kdor je proti njemu, nima z našo stranko nič skupnega.

V našem pravilniku je tudi poskrbljeno za precejšnjo samoupravo posameznih okrožij. Zato ni treba dajati posameznim okrožjem posebnih olajšav in ponudb. Kar velja za eno okrožje, mora veljati tudi za druge, za vse enako.

Ker smo na vsej črti za javnost, želimo, da se vsi združevalni poskusi vrše javno. To posebno še zato, ker se morajo vsi že končno navaditi delovati skupno, organizatorično, ne pa od osebe do osebe. Ne poskušajte z privatnimi dopisi vplivati na naše zaupnike, ker je vse to zastoj.

Če v našem pravilniku kaj ni prav, povejte to javno v svojem časopisju.

G. Uratnik je napisal v „Socialistu“ dolgo odprto pismo, kjer laže tako, da smo radi tega napisali uvodnik o demagogih. Pravi n. pr., da konsum tudi v „Socialistu“ ne inserira, takoj pod temi besedami je pa — konsumov insert. Drugih takih cvetk še prinesemo. Delavci, ki gledajo, vidijo to vse in pravijo: „Adijo demagogi!“

Razno.

Klub esperantistov v Ljubljani javlja, da je otvoril tečaje za mednarodni jezik esperanto. Kdor se želi učiti, se lahko še prijavi v petek ali torek ob 7. zvečer v šentjakovski šoli. II. nadst., soba št. 20. Učna pristojbina znaša 10 Din, za dijake 5 Din mesečno. — Odbor.

Novo nasilje v Julijski Benečiji. Prefekt furlanske pokrajine je zaukazal, da morajo od 21. t. m. dalje vsi tujejezični listi [to je jugoslovanski] poleg originalnega besedila objaviti tudi prevod v italjščini. Komentar priobčimo prihodnjič. V Beogradu pa bodo te stvari brali brez komentarjev.

Uradniški zakon predvideva za državne uradnike majhen povišek na plačah, 25% znižanje draginskih dokladov pa grozi uradništvu z ravno tisto bedo, v kakršni je živelo pred uradniško pragmatiko. Draginske doklade častnikov ostanejo nedotaknjene. Vendar uradniki iz vsega tega ne bodo izvajali posledic, temveč bodo še naprej služili vladajoči kliki, kajti pri nas so interesi vladne stranke državni interesi. Uradništvo v svoji stiski nima toliko poguma, da bi uporabljalo obstoječe zakone tudi proti vladajočim, saj se jim morajo tudi ti pokoravati. Skoro vsi so mnenja dr. Koruna, ki je dejal, da mora biti uničen vsak, kateri se postavi na stališče pravice in se za njo zavzame. In da ta misel, katera ovira upostavitve reda, ne izgine, zato že skrbita dr. Korun in Pašič, vsak na svojo plat: kulturo teptata in povišujeta vojaštvo. Kakršne so v državi draginske doklade, takšno je pri trgovskem socializmu podpiranje raznih institucij: „Naši zapiski“ in „Kres“ morata prenehati, ker ne dobivata nič, socialističnim fašistom pa se navrže kar 15.000 Din, da se morejo poljubno razviti in bdeti nad trgovskim socializmom. Gospodje morajo imeti svojo telesno stražo, češ, da jih blato ne okuži, tisto blato, ki štrca od navadnega „nič znajočega“ delavstva.

V nedeljo so se vršile v Nemški Avstriji volitve. Kalikor posnamemo iz dosedanjih vesti, bo v bodočem parlamentu 66 socialistov stalo proti 99 zastopnikom meščanskih strank, med temi je 81 klerikalcev. Sam Dunaj je dal 27 socialističnih mandator, meščanskih 18. Velenemci in kmetijci so močno nazadovali v prid krščanskim socialcem. V Avstrijskem deželnem zboru (brez Dunaja) imajo krščanski socialisti večino, kakor prej. V dunajskem občinskem svetu (obenem deželni zbor za mesto Dunaj) pa imajo socialisti kakor prej ogromno večino, ki se ne da razbiti: 79 mandatorov proti 40 krščanskim socialistom. V koroškem deželnem zboru imajo socialisti 15 mandatorov proti 24 meščanskim, med temi dva slovenska. Za državni zbor niso dobili Slovenci niti enega mandata, dočim so ga prej imeli. Ravno tako so veliki količniki kratkomalo pomedli z vsemi drugimi strankami. Podrobneje bomo poročali prihodnjič.

Propad Nemčije in strokovna glasila. Mnogi listi nemških strokovničarjev so se v zadnjem času skrčili na dve strani, in to tudi tisti, kateri so obsegali pred vojno 12 do 16, lanske leto pa še 6 strani. Nemška strokovna glasila so bila vedno vzor vsega svetovnega delavstva in vir znanosti ter bojno orožje delavstva Nemčije. In ta glasila sedaj propadajo samo zato, ker so peklenški naklepi presitih državnikov šli v klasje in se jim je posrečilo uničiti del one barikade, izza katere preti njim samim pogin. Toda socializma ne bodo uničili in vsaka žrtev bo maščevana.

Vrednost denarja. 1 dolar 81—82 Din, 1 lira 3.67—3.69 Din, 1 franc. frank 4.80—4.82 Din, 1 češka krona 2.46—2.47, 100 avst. kron 11.6—11.7 par. V Curihi stane 100 naših dinarjev 6.87 švicarskih frankov.

Iz stranke.

Seja pokrajinskega odbora SSJ in KDZ se bo vršila v nedeljo 4. novembra ob 8. zjutraj v hotelu g. Juvanciča na Zidanem mostu. Na dnevnem redu je tudi priprava za pokr. strankin zbor.

Naš pokrajinski kongres se bo moral vršiti najpozneje v februarju 1924, (§ 24. pravilnika). Sklican bo moral biti najpozneje tekom januarja (§ 44). Torej bodo zanj meročajni obračuni za december, november in oktober, če ne že za november, oktober in september (§ 26). Organizacije, ki obračunavajo z zamudami, opozarjamo, da je treba obračunavati mesečno, torej najpozneje tekom oktobra za september, tekom novembra za oktober itd. Ker je treba članarino plačevati naprej, je le olajšava za zamudnike, da jim ostanejo do konca meseca pravice zagotovljene — na koncu meseca je pa treba zaključiti in takoj na prvi odborovi seji obračun podpisati in odposlati. Organizacije, ki hočejo odločevati na kongresu, naj se tega drže.

Došli obračuni.

Za september:

Zadnji izkaz:	članov	475	Din	723'10
10. Zabukovca	"	18	"	30'10
11. Ljubljana	"	16	"	42'—
12. Velenje	"	24	"	37'80

Skupaj članov 533 Din 833'—

Kraj. org. SSJ in KDZ Globoko pri Brežicah sklicuje za dan 11. nov. t. l. redni občni zbor na temelju pravilnika § 13, pri s. Francu Grmovšku ob 2. popoldne. Kakor strankini tako so tudi kraj. občni zbori velikega pomena za člane, ker tam se lahko pove iz obraza v obraz, kaj in kako. Zato je vaša dolžnost, da se občnega zbora gotovo vsi udeležite. Dnevni red: Poročilo predsednika, tajnika, blagajni-

ka in zaupnikov. Poročilo občinskih odbornikov. Poročilo o kongresu v Beogradu. Volitev novega odbora. Razno. — Odbor.

Za delegacijo v Beograd so dozdej prispevale sledeče organizacije SSJ in KDZ:

1. Brežice	Din	150'—
2. Pišce	"	33'—
3. Sv. Peter pod sv. Gor.	"	35'—
4. Globoko	"	38'50
5. Trbovlje	"	500'—
6. Catež	"	20'—
7. Hrastnik II.	"	150'—
8. Hrastnik I.	"	125'—
9. Gorje	"	125'—
10. Velenje	"	100'—
11. Jesenice	"	195'—
12. Skale	"	100'—
13. Zabukovca	"	50'—
14. Prevalje	"	75'—
15. Črna	"	150'—

Skupaj Din 1846'50

Vse se še niso odzvale. Tiste organizacije, ki so samo obljubile prispevati, pa trenutno nimajo denarja, bomo objavili naknadno čim prej memo denar.

Odgovor sodruga Barage rudarjem. [V težkih časih, ko se večina tako umazano goni za osebnim dobičkom, pišejo „brezverci“ takole:] Naravnost presenetilo me je, ko sem čital v „Ljudskem glasu“ od preteklega tedna, kako so se zavzeli trboveljski rudarji za mojo nesrečo. Trboveljski rudarji so s tem činom pokazali čut proletarske zavednosti, obenem se pa tudi vidi, kje je proletarijat ostal zvest svojim načelom, kajti po drugod v teh razdrapanih razmerah, v katerih živi danes proletarijat, po svoji in po krivdi svojih voditeljev, ni sposoben nuditi posamezniku ali v splošnem najmanjše pomoči v nesreči.

Radi tega trpi proletarijat sam kot tak, ker buržoazija si pomaga med seboj v vsaki nesreči, ali proletarijat je danes preveč odtegnjen od pravega proletarskega ideala. Kar je pa ostalo zavednega proletariata, se izraža ob vsaki priliki v svoji solidarnosti. Tukaj odgovarjam na poziv tajništva o nabilalnih polah sledeče: gotovo bi se bil obrnil v svoji nesreči na proletarijat, ker pa vidim in čutim sam v kakih razmerah živi danes, sem sklenil svojo nesrečo prenašati sam vključno temu, da sem gospodarsko uničen. Ker tisti proletarci, ki bi radi pomagali, z mano vred komaj žive, tisti pa, ki bi lahko kaj pomagali, pa nimajo čuta.

Vaše pomoči se odrekam z veseljem, ker čutim, da ne bom zapuščen, če me kdaj zadene res prava beda, danes pa, čeprav je uničeno moje gospodarstvo, imam še železničarsko plačo, ob kakršni žive tisoči in tisoči železničarjev. In ti se grizejo v svojem obupu in samo kolnejo nad svojo usodo, namesto da bi jo vzeli v svoje roke in pomagali zavednemu proletariatu do zmage — jaz pa imam zavest, da se bo naš položaj kmalu izboljšal, ker vidim takšno lepo solidarnost med tistimi zavednimi, ki so vzdržali vse napade združenih nasprotnikov in lastnih izdajalcev. Zato, s drugi, kar ste namenili meni, žrtvujte na oltar naše skupnosti, iz katere bo potem ta prijeten občutek solidarnosti objel tudi množice nezavednih proletarcev. Žrtvujte za tiskovni sklad, da bodo vsi videli, da nismo samo zvesti, ampak tudi požrtvovalni. Zdej, ko upravljajo strankino imetje res vsi člani po pravilniku in pod javno kontrolo, nam ne bo mogel nikdar noben koritarški voditelj, niti noben hudič in birič vzeti naših žuljev, kakor so nam jih jemali, dokler smo bili nezavedni. Zato se tako zaganjajo v načelo javnosti, ker s tem načelom spoznavajo vsi, da se bliža čas, ko bodo vladali delavci nad seboj in s tem tudi nad biriči in hudiči. — V Brežicah, 21. X. 1923. **Ivan Baraga.** Tej korespondenci nimamo ničesar pripomniti. S drugi — dejanja nas bodo rešila!

Dopisi.

Škale pri Velenju, dne 14. X. 1923. Ker nam čitateljem „Napreja“ g. Uratnik servira razne resnice o Naprejevem uredniku, si štejem kot navaden rudar v dolžnost, dati mu primeren odgovor. V prvi vrsti moram vam političnim sleparjem povedati, da vam boj proti takozvanim „Bernotovcem“ ne bo tako lahek kakor svoj čas proti komunistom. Tistikrat nam je g. Uratnik sam rekel na shodu: „Zaradi posameznih oseb nikoli ne razbijati organizacije in ustanovljati novih“. Danes dela Uratnik ravno isto kar svoj čas komunisti. Vprašamo vas, politični sleparji, kdo daje denar, da lahko razpošiljate prej „Rdeči prapor“ „Zarjo“ in „Enakost“ in sedaj „Zarjo“ in „Socialista“. Jaz teh listov nisem nikoli naročil niti plačal, prejemam jih pa redno vsak teden. Naj omenim samo eno: „Socialist“ piše: „Naprej“ in njegovi naj priglase med seboj zbirajo itd., jaz sem pa tega mnenja, če bi se sedaj za delnice Lj. tiskarne le naj poskusili, katerih je več, zakaj še „Socialist“ javno ne objavlja svojih organizacij. Vem, da so že šli težki stotisočaki za gori navedene liste. Povejte, kje ste pravzaprav ukradli naše naslove. Zadnja štev. „Socialista“ piše, da imajo tam nekje v Ljubljani že 200 naročnikov. Če hočete, vam pošljem tudi jaz 500 naslovov, da jim boste pošiljali liste, ker kakor izgleda ste z denarjem dobro založeni, sicer ne bi bili tako radodarni s svojim tiskom. Povem vam še tudi, da smo mi tukaj za kongres 12. avgusta že davno prej vedeli. Že decembra nam je prišel diktat iz Zagorja, kdo da mora na strankin zbor [6. — 7. I. 1923.]. Seveda smo poslali potem tistega, ki ga je članstvo izvolilo. Reklo se nam je, da mora Bernot na vsak način pasti kot tajnik, niti ne sme biti več poslanec. Ravno zagorska organizacija je tudi ena izmed prvih nehala ob-

računavati, misleča da je sedaj „Napreja“ konec. Vse to se mi je zdelo potrebno na kratko omeniti, da ne bodo Uratnik & Comp. mislili, da smo tako bedasti. — **Miroslav Pevec**, rudar, Velenje.

Ljubljana. Izkoriščanje. Zelo pobožna učiteljica v poklju, ki si že sedaj lasti pravico do najprijetnejšega življenja — po smrti seveda, gre vsak dan najmanj dvakrat v cerkev, zato ji doma zastaja vse delo, povrh ima pa še dijake na stanovanju. Najela si je torej staro ženo, katera ji vse čez dan potrebno preskrbi. Na prvi pogled bi bilo to vse v redu, če ne bi bilo to postrežnico treba tudi plačati. Po našem mnenju je vsako pošteno delo vredno še poštenjšega plačila, torej tudi ono stare žene. Toda četrt litra mleka, kar je manj kakor en dinar, je za njo dnevno vendarle premalo. Verjamemo, da upokojena učiteljica nima dosti dohodkov, toda zato naj se sama potruži za domače delo namesto večnega čepenja v cerkvi, pa bo stvar rešena. Je že tako, da se zdi nam sitnim socialistom to precej egoistično, če si hoče kdo z večno molitvijo v cerkvi zasigurati neskončni posmrtni blagor, medtem pa izkorišča svojega bližnjega reveža, ki ima vendar ravno takšne pravice na posmrtni ugodnosti. To je pač pravo farizejstvo.

Strokovno gibanje.

Pravo pesti. V nedeljo 14. t. m. se je vršil občni zbor ljubljanske kovinarske podružnice. Tekom zborovanja je prišlo do precej burnih debat, izmed katerih je ena vročerknega centralnega tajnika kov. tako razburila, da je menda smatral ob tej priliki za potrebno dati svojim izvajanjem primeren pritisk in je zato sunil člana Kocjančiča v prsa. Na ta način so to precej čudne manire od strani Korumovega „socialista“ in tajnika razredne bojne organizacije, če zna izvajati tako „bojevitost“. Radovedni smo le, v koliki meri bodo člani ODK zadovoljni s takim bojevitim delovanjem svojega lastnega uslužbenca napram samim sebi. Sicer je najbrže Golmajer ljubljanskim kovinarjem zrasel že precej čez glavo. Mogoče je, da je to tudi lepo dišeča cvetka Udarnikov, katerih član je. Seveda, kjer ni drugih argumentov, tam pač pri teh ljudeh pride v poštev — pravo pesti. Najlepše v tem pa je, da bo ta nebogatreba „Socialist“ v tem videl spet le blatenje, to pa raditega, ker je še premlad, ali preneumen ali pa že v svoji zgodnji mladosti tako kratkoviden, da mu bo treba na vsak način kakšna dobra očala, da ne bo zmeraj le pri drugih videl samo blato, če se že sam po blatu valja.

Tudi en zgled. „Delavec“ prinaša v 41. številu pod „Razno“ precej backasto vest o ustanovitvi lastne obrtne šole za svoje vajence od strani „Jugometalije“. Pri čitanju te notice nam predvsem prihaja na misel dejstvo, kako malo vajencev ima še razmeroma majhno podjetje in če se sploh izplača za to število ustanovljati lastno obrtno šolo. Ali gre „Jugometalija“ tudi po starih komodnih potih koristolovskega izrabljanja vajencev, ki je lastno vsem privatnim podjetnikom sedanjega družabnega reda? Na vsak način pa pozdravljamo tudi mi skrb za izobrazbo vajencev od strani tvrdke same. Toda če je dozorela ta ideja že tako daleč, zakaj glavni meročajni faktor v „Jugometaliji“ ni šel še korak dalje in se zavzel tudi za ostale vajence kovinarske stroke v Ljubljani. Recimo po vzgledu ljubljanske podružnice Saveza Grafičnih Radnikov, ki ima, kakor smo zvedeli, zasnovano takozvano „Grafično šolo“ za vse vajence tiskarske obrti? Pripomnimo, da bi bila to organizatorična dolžnost dotičnega faktorja, ki ima v „Jugometaliji“ večino. Na ta način vidimo v tem le kos egoizma, zlasti če se hoče kdo bahati z nečem, kar je pravzaprav njegova naloga in dolžnost za vse in ne le za en del, posebno, ker je v Ljubljani tudi centrala kovinarjev. Ali tam mogoče nimajo smisla za pravo socialistično in obče-koristno skupnost in splošnost? Oprostite, ali mor-da zopet blatimo in napadamo?

PRVI VIDNI EKSPERIMENTI KAPITALISTIČNEGA KARTELA GRADBENE STROKE V SLOVENIJI.

Zveza industrijcev, odsek gradbene stroke v Ljubljani in njegovi člani, zidarski, tesarski in ope-karski podjetniki so bili dosedaj prvi v Sloveniji, ki so začeli sistematično rušiti zakoniti 8 urni delavnik v stavbeni stroki. Zveza industrijcev je leta 1921 nudila delavcem stavbene stroke pogodbo brez vsakega pogajanja ob času, ko se ji je posrečilo zlomiti stavko stavbinskih delavcev v Ljubljani, ki so jo uprizorili komunisti, ker je buržoazija v vladi mandate njihovih poslancev razveljavila.

Zveza industrijcev je nato mislila, da bo šlo vedno tako gladkim potom brez vsakega pogajanja in da bodo zadostovali diktati, kakršne si bo po kapitalističnih eksponentih sama sestavila. Leta 1922 so pričele organizacije zopet svoje delo, kar pa gg. okrog organiziranih kapitalistov ni bilo po volji, a vendar se je dosegla še skupna kolektivna pogodba veljavna za vso Slovenijo. Leta 1923 pa ta zveza ni hotela o pogajanju ničesar slišati; zavlačevala je pogajanje celih pet mesecev in se izgovarjala na neko krizo v stavbeni stroki. Članom zveze industrijcev stoje na čelu g. Ravnihar v Ljubljani, g. Gol-granc v Celju in g. Glaser v Mariboru. Šele na pritisk organizacije „Unije stav. delavcev v Celju“ in Delavske zbornice je po poteku petih mesecev prišlo do pogajanja, na katerem so gospodje potom tajnika

zveze industrijcev vstili delavstvu namesto pogodbe sporazuma le nekak diktat. „Unija stavb. delavcev“ se s tem diktatom ni strinjala in je takoj dotično pogodbo odpovedala Zvezi industrijcev, napram krivcem diktata je pa proglasila bojkot. Z onimi podjetniki seveda, kateri so priznali organizacijo delavstva, je pričela posebej sklepati kolektivne pogodbe. Eno takih pogodb je sklenila v Ljubljani na stavbi tvrde Exner. (Glej priobčitev pogodbe v „Delavcu“ šte. 40. in v „Napreju“ šte. 174.) To je gospode stavbene podjetnike tako razkačilo, da so potom stavbene zadruge Ljubljane, [v kateri je tudi g. Exner včlanjen kot lastnik s koncesionirano stavbeno pravico] vložili ovadbo na okrajno glavarstvo v Ljubljani, s katero so zahtevali, da se stavba g. Exnerju oblastveno ustavi, češ, da on ni upravičen zidati dvonadstropnih hiš. Sklicevali so se na avstrijski stavbeni red, ki se glasi: § 20. točka 3. R.G.B. Nr. 193 glede stavbenega reda: Zidarski mojster sme izvrševati vsakovrstne visoke stavbe in druge sorodne stavbe z izjemo gledališč, cerkva, muzeje. Torej vse sme delati zidarski mojster in tudi izvrše-

vati delo tesarskega mojstra tam, kjer takega ni na licu mesta. V Ljubljani je sicer eden tesarski mojster, kateri pa nima nikakega lesa za stavbe, radi tega v smislu zakona tudi to delo izvršuje stavbenik R. Exner.

Ali ni to višek kapitalistične nemorale, da preganjajo onega, kateri izvršuje svojo obrt od leta 1906 in je sezidal v Celju dve veliki javni zgradbi: osnovno in meščansko šolo ter razne druge stavbe. In ta sedaj ni opravičen zidati navadno stavbo delavske stanovanjske hiše. To pa zgolj radi tega, ker ni član kapitalistične zveze industrijcev, in jim ne plačuje visokih prispevkov kakor drugi podjetniki, pa čeprav je njihova strokovna naobrazba daleč za onim, katerega preganjajo.

Ker se jim ni posrečilo, da bi odvzeli delo tistemu, ki je sklenil z delavci kolektivno pogodbo, nadaljujejo baje borbo s tem, da hodijo razni ogleduhi iz Ljubljane gledat na stavbo, kako se razvija.

Mi nimamo namena zagovarjati kateregakoli podjetnika, vendar se nam gornji slučaj zdi tako

gnusen, da smo morali spregovoriti o njem ne iz stališča, kako se hoče podjetnika preganjati in onemogočiti, ampak iz našega stališča, da pokažemo delavstvu kapitalistični kartel v pravi luči, da bo delavstvo spoznalo, da imajo podjetniki močno organizacijo in da izvajajo nasilstva nad onim, ki se njihovim tendencam ne ukloni. To naj bo kažipot nekaterim strahopetnim agitatorjem naših organizacij, da bodo odgovorili na take kapitalistične sunke še s hujšim sunkom, in sicer s tem, da postavijo na vsako stavbo močno delavsko organizacijo, katera bo mogla pravočasno preprečiti umazane namene, s katerimi hoče buržoazija uničiti naše socialne pridobitve in odbiti kapitalistični eksperiment.

Za tajništvo okr. strok. kom. v Celju: **Al. Leskošek.**

Izdajatelj: **Zvonimir Bernot**
(v imenu pokr. odb. SSJ in KDZ.)

Odgovorni urednik **I. Pirc.**

Tiskarna bratov Rumpret v Krškem.

Gospodična starejša in simpatična, izučena šivilja v Ljubljani, ki je obiskovala tudi obrtno šolo, išče službo v Celju k rodbini z enim ali dvema bolj odraslim otrokom. Naslov v upravi lista.

Ivan Mastnak

trgovina z manufakturo in konfekcijo.
CELJE, KRALJA PETRA CESTA 15.

Priporoča cenjenim odjemalcem svojo veliko zalogo češkega in angleškega blaga, debelo sukno za površnike, vsakovrstnega sukna za moške in ženske obleke, barhand, cefir, belo platno ter vse krojaške potrebščine.

Velika zaloga gotovih površnikov (Raglan, Schliefer, Stutzer), gumnih plaščev lepe moderne obleke za gospode in dečke po zelo nizkih cenah.

Vodja za bager

se išče. V tej stroki popolnoma izvežbani reflektanti z dobrimi spričevali naj pošljejo ponudbo na upravo lista pod »BAGER«.

Iščejo se

izkušeni strojevodje za obrat strojev ozkotirne železnice. Samo prvovrstne moči naj pošljejo ponudbe z navedbo pogojev in s prepisi izpričeval na upravo lista pod „Stalna služba“.

Priljubljenost, ki jo uživa „Žika“ bolj in bolj, je najboljša priporočila za ta res izvrstni kavin nadomestek. Kakor je bila svojčas Vydovka dobra znamka v vsaki hiši, prav tako spoznavajo naše gospodinjice danes, da je mogoče z „Žiko“ pripraviti tudi brez prave kave okusno kavo, ki je poleg vsega še zelo redilna in popolnoma neškodljiva.

GRATIS

Vam pošljem cenj. gospa svoje knjige in brošure

ki razpravljajo vsa diskretna ženska vprašanja. Cenj. gospa Vi morate brezpogojno čitati moje knjige, če se hočete obvarovati skrbi in bede. Na vsa diskretna vprašanja vam odgovorim promptno in vestno. Zahtevajte takoj brošuro E in pošljite Din. 10 (ne v znamkah) za odgovor.

Med. At. Bork-te, Frankfurt a. M. Moselstraße 48.

Ali se hočete
Vašega

Bolečine v udih in členkih, otekli členki, spačene roke in noge, trganje in zbadanje po raznih delih telesa, pa tudi slabost oči so posledice revmatičnih protinskih bolezni.

Nudim Vam naravno sredstvo za ozdravljenje. To ni nikaka univerzalna medicina, ampak zdravilo, kakršnega je mati priroda darovala bolnim ljudem. Vsakdo dobi enkratno poskušnjo zastonj.

Pišite takoj, pa Vam bom poslal svoje sredstvo in svoja navodila za uporabo in to brezplačno. Ostali boste hvaležen odjemalec.

Avgust Märzke, Berlin-Wilmersdorf, Buuchsalerstr. 5. Abt. 570.

REVMATIZMA

temeljito osvoboditi?
Na tisoče jih je že ozdravilo.

ZADRUŽNA BANKA V LJUBLJANI

Aleksandrova c. 5.

sprejema hranilne vloge na tekoči račun in na knjižice. Obresti po dogovoru. Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.

Delniški kapital K 10.000.000.

Brzjavni naslov: Zadrubanka.

Telefon šte. 367.

UČITELJSKA TISKARNA

LJUBLJANA, FRANČISKANSKA ULICA ŠTEV. 6
registrovana zadruga z omejeno zavezo.

TISKOVINE

ZA ŠOLE, ŽUPANSTVA IN URADE. NAJMODERNEJŠE PLAKATE IN VABILA ZA VESELICE
LETNE ZAKLJUČKE

NAJMODERNEJŠA UREDBA ZA TISKANJE ČASOPISOV, KNJIG, BROŠUR ITD.

Stereotipija

Litografija

And. Jakil tovarna kož in čevljev d. d.

Prodajalna LJUBLJANA, Poljanska cesta šte. 13.

Bogato skladišče moških, ženskih in otroških čevljev iz telečjega boksa v vseh barvah, govedjega boksa in rjave kravine.

Solidno delo!

Nizke cene!

Slavenska banka d. d., Zagreb.

Podružnica: LJUBLJANA,

Delniška glavnica Din 50,000.000.—

in rezerve preko Din 12,500.000.—

Vloge čez Din 125,000.000.—

Podružnice:

Beograd, Bjelovar, Brod n. S., Celje, Dubrovnik, Gornja Radgona, Kranj, Maribor, Murska Sobota, Novi Sad, Osijek, Sarajevo, Sombor, Sušak, Šabac, Šibenik, Vršac, Wien.

Ekspoziture:

Jesenice, Rogaška Slatina (sezonska), Škofja Loka.

Agencije:

Buenos Aires, Rosario de Santa Fe.

Afilijacije:

Slovenska banka, Ljubljana; Jugoslavenska industrijska banka d. d., Split.

„ Izvršuje vse bančne posle najkulantneje. “